

รายงานนวัตกรรมการศึกษา ปีการศึกษา 2568

การพัฒนาทักษะอาชีพ เรื่อง การแปรรูปอาหาร
รายวิชา การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

นางเกียรตินิสา สุตชาภา
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

นวัตกรรมการศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2568
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพ เรื่อง การแปรรูปอาหาร...รายวิชา...การงานอาชีพ ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน.....
 ผู้จัดทำ นางเกียรตินิศา สุตชาภา.....
 ตำแหน่ง ครู.....วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ.....
 โรงเรียน ..ศิลาทองพิทยาสรรค์.....
 ปีการศึกษา ..2568.....

ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะอาชีพ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคต การจัดการเรียนการสอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

การพัฒนาทักษะอาชีพถือเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงาน ฝึกความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ หนึ่งในกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมทักษะอาชีพได้เป็นอย่างดี คือ การแปรรูปอาหาร ซึ่งเป็นการนำวัตถุดิบที่มีอยู่มาผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่า ยืดอายุการเก็บรักษา และสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ในอนาคตได้ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม จากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่านักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานจริง ขาดความมั่นใจในการคิดสร้างสรรค์ผลงาน และยังไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวได้

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า วางแผน ลงมือปฏิบัติ และนำเสนอผลงานจากสถานการณ์หรือปัญหาที่กำหนด โดยผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถพัฒนาทักษะการคิด การทำงานเป็นทีม และทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ฝึกการวางแผน การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการสร้างสรรค์ผลงาน

อันจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะอาชีพที่จำเป็น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาต่อยอดสู่การประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ เรื่อง การแปรรูปอาหาร รายวิชา การงานอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา การงานอาชีพ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา การงานอาชีพ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร

วิธีดำเนินการ

1. กลุ่มเป้าหมาย หรือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 230 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง (นวัตกรรม)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหาร โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า วางแผน และลงมือปฏิบัติจริงผ่านการทำโครงงานเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ ชุดกิจกรรมประกอบด้วย ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบงาน และแนวทางการดำเนินโครงงาน เช่น การเลือกวัตถุดิบ การวางแผนการแปรรูปอาหาร การออกแบบผลิตภัณฑ์ การลงมือปฏิบัติ และการนำเสนอผลงานนอกจากนี้ ยังมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. แบบประเมินทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหาร เพื่อประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนในการทำโครงงาน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน และเนื้อหาเรื่องการแปรรูปอาหาร เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยกำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ เช่น การกำหนดปัญหา การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การสรุปผล และการนำเสนอผลงาน

3. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหาร และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ

- 1) นางสาวมยุรี มีแก้ว วุฒิการศึกษา ค.บ.เกษตร (ข้าราชการบำนาญ อดีตปฏิบัติการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ)
- 2) นายทวิทชัย สุตชาภา วุฒิการศึกษา ค.ม. วัดและประเมินผลการศึกษา
- 3) นางสาวคุณาพร วรรณศิลป์ วุฒิการศึกษา กศ.ม.หลักสูตรและการสอน

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารต่อไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้เรื่องการแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดทำในรูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ เพื่อใช้วัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

2) แบบประเมินทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหาร

เป็นแบบประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียนระหว่างการทำโครงงาน โดยประเมินจากความสามารถในการวางแผน การเลือกวัตถุดิบ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ การปฏิบัติตามขั้นตอนและความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

3) แบบประเมินผลงานโครงงาน

ใช้ประเมินคุณภาพของผลงานการแปรรูปอาหารของนักเรียน โดยพิจารณาจากความคิดสร้างสรรค์ ความถูกต้องของกระบวนการ ความสวยงามของผลิตภัณฑ์ และการนำเสนอผลงาน

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประมาณ 4 สัปดาห์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ครูผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

เรื่อง การแปรรูปอาหาร ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจแนวทางการดำเนินกิจกรรม

2) ครูผู้สอนดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแปรรูปอาหาร เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร ให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า วางแผน และลงมือปฏิบัติการแปรรูปอาหารตามขั้นตอนของการทำโครงงานเป็นกลุ่ม

4) ระหว่างการดำเนินกิจกรรม ครูผู้สอนทำการสังเกตและประเมินทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานและแบบประเมินผลงานโครงงาน

5) หลังจากดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้น ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6) ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร

7) รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 วิเคราะห์ทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียนจากแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานและแบบประเมินผลงานโครงงาน โดยใช้สถิติ

- ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- แล้วนำผลที่ได้มาแปลผลตามเกณฑ์ระดับคุณภาพ

1.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้

- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา การแปรรูปอาหารโดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการพัฒนานวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร

ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยประกอบด้วยใบความรู้ ใบกิจกรรม และการดำเนินโครงงาน จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปอาหาร การเลือกวัตถุดิบ การวางแผนโครงงาน การลงมือปฏิบัติ และการนำเสนอผลงาน

ชุดกิจกรรมดังกล่าวได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ผลการประเมินพบว่า ชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ **มากที่สุด** สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ก่อนเรียน	15	12.30	2.15
หลังเรียน	15	18.45	1.72

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนเท่ากับ **18.45** และก่อนเรียนเท่ากับ **12.30** แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สามารถช่วยพัฒนาความรู้และความเข้าใจของนักเรียนได้ดีขึ้น

3. ผลการศึกษาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียน

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับคุณภาพ
การวางแผนการทำงาน	4.43	0.57	มาก
การเลือกวัตถุดิบ	4.32	0.55	มาก
การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์	4.29	0.60	มาก
การปฏิบัติตามขั้นตอน	4.50	0.51	มากที่สุด
การทำงานร่วมกัน	4.61	0.50	มากที่สุด
รวม	4.43	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารโดยรวมอยู่ในระดับ **มาก** โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ **4.43** เมื่อแยกรายด้านพบว่า การทำงานร่วมกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

($\bar{X}$ =4.61) รองลงมาการปฏิบัติตามขั้นตอน ($\bar{X}$ =4.50) และลำดับสุดท้ายคือการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ($\bar{X}$ =4.29)

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพึงพอใจ
เนื้อหากิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.54	0.51	มากที่สุด
นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.64	0.49	มากที่สุด
กิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกัน	4.57	0.50	มากที่สุด
สามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.50	0.51	มาก
รวม	4.56	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร โดยรวมอยู่ในระดับ **มากที่สุด** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ **4.56** เมื่อแยกรายด้าน พบว่า นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.64) รองลงมากิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ($\bar{X}$ =4.57) และลำดับสุดท้ายคือสามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ =4.50)

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สามารถสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนานวัตกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร จากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการศึกษา ค้นคว้า วางแผน และลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถพัฒนาทักษะอาชีพได้

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานสามารถช่วยพัฒนาความรู้และความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการแปรรูปอาหารได้ดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

3. ผลการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหารของนักเรียน จากการประเมินทักษะอาชีพด้านการแปรรูปอาหาร พบว่านักเรียนมีทักษะการวางแผน การเลือกวัตถุดิบ การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และการปฏิบัติตามขั้นตอนการแปรรูปอาหารอยู่ในระดับดี นักเรียนสามารถทำงานร่วมกัน

เป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ และสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานช่วยส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำงานร่วมกับเพื่อน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดกิจกรรมการแปรรูปอาหารควรเลือกใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและต่อยอดเป็นอาชีพได้

1.3 ครูควรจัดเตรียมอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมโครงงานเป็นไปอย่างสะดวกและปลอดภัย

1.4 ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสนำเสนอผลงานหรือจัดนิทรรศการผลงาน เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับรูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบ STEM หรือการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมโครงงาน เพื่อให้ให้นักเรียนมีเวลาในการพัฒนาผลงานและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะอาชีพด้านอื่น ๆ ร่วมกับการแปรรูปอาหาร เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การคำนวณต้นทุน และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

2.4 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เข็มสี, แก้วลี และดอกไม้, พันวไล. (2568). การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*
- จี จินเจิง และชยันวุฒน์, อัญชลี. (2563). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *Walailak Journal of Learning Innovations*. 7(1), 22(2), 213–223.
- ทิตินา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2559). *21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *แนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.

ภาคผนวก

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายวิชาการงานอาชีพ | การพัฒนาทักษะอาชีพ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

Project-Based Learning

เรื่อง

การแปรรูปอาหาร

Food Processing

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

20 หน้า 12 ชั่วโมง กลุ่ม 4-5 คน

โรงเรียน: ศิลาทองพิทยาสรรค์

ครูผู้สอน: นางเกียรติสุดา สุดชาฎา

ภาคเรียน: 2

ลิงก์ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
<https://sila2568.my.canva.site/c3zbfhv7v6kjt0vn>

ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
มีการนำเสนอผลงาน และให้เพื่อนๆ ในห้องร่วมประเมินผล

ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง การแปรรูปอาหาร
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
มีการนำเสนอผลงาน และให้เพื่อนๆ ในห้องร่วมประเมินผล

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 รูปแบบออนไลน์ “ทางเพจ Fackbook “ศูนย์บ่มเพาะอาชีพ โรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์”

 ศูนย์บ่มเพาะอาชีพ โรงเรียนศิลาทองพิทยาสรรค์
 9 กุมภาพันธ์ · 🌐

การเรียนรู้ทำได้ทุกที่ทุกเวลา แม่ภูมิใจในตัวพวกเรามากนะคะ #พืชม.5# วันนี้ นำเสนอโครงงานแปรรูปอาหารได้สุดยอด...ศูนย์บ่มเพาะอาชีพขอเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาร่วมกันนะคะ...

[โปรโมท](#)

  คุณ และ คนอื่นๆ อีก 2 คน 1

 ถูกใจ แสดงความคิดเห็น แชร์

ผลงานที่ภาคภูมิใจนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
เรื่อง การแปรรูปอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนศิลปาทองพิทยาสรรค์

ตำบลหนองหินอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

www.slt.ac.th